

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

85. Reffeluntur plures opiniones circa Regulares in ordine ad
susceptionem Ordinum. Ex part. 11. tr. 2. & Misc. 2. res. 17. p. 309.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

nūm in Directorio dec. reg. verb. confirmatio fol. 128. ubi sic ait, indubie habendum est, non omnia Privilegia ordinum Mendicantium fuisse reuocata per Concilium Tridentinum, etiam in decretis, in quibus statuitur contrarium ipsis privilegiis: Itaque non omnia Decreta Concilij, etiam ea, quæ sunt contraria nostris privilegiis, seruanda sunt cum derogatione ipsorum, sed solum illa cum reuocatione privilegiorum intelliguntur obseruanda, in quibus statuitur aliquod contrarium privilegiis obseruandum, non obstantibus privilegiis.

15. Probat, quia licet prima lex, & constitutio tollatur per secundam legem contrariam, licet non fiat mentio de prima: lex verò priuata, hoc est restrictum, vel privilegium, non tollitur per sequentem legem, vel constitutionem, nisi fiat mentio de ea, vnde secundum Hostiensem, nec ius commune sufficit tollere privilegium, nisi faciat de eo mentionem, etiamsi tale privilegium non sit concessum cum clausula quoddam non reuocetur, nisi fiat mentio de eo de verbo ad verbum, sed simpliciter, cum ergo in multis Concil. Trident. capitulis quamplura decernantur absque reuocatione privilegiorum, quamuis contraria quidem ipsis privilegiis, nihil per huiusmodi amittere roboris nostra privilegia, sicut omnino amittere per decreta, quæ præscribunt aliquid obseruari, non obstantibus privilegiis; ac inter privilegia ab huiusmodi decretis illata, illud vnum est, quod possit Mendicantes extra tempora ad Ordines promoueri. Ita Hinoiosa.

16. Sed an quando quis ordinatur in tribus diebus festiuis, possit ordinari in festis duplicibus. Prima opinio negat. Secunda opinio affirmat, quam præter Doctores à me alibi citatos tenet etiam Angelus Passentius in recoll. q. mor. verb. ord. n. 34. & Ioannes de Soria in Epilog. sum. p. 2. tr. 1. sect. 1. disp. 9. §. circa tempora, afferentes, quod quando ordines permittantur conferri diebus festis, intelliguntur qualibet festa duplicia in Ecclesia, etiamsi non sint in Populo: Tertia opinio distinguit de festo duplici ordinatio, & de duplici maiori; In primo casu negat posse ordines conferri, concedit tamen in secundo casu.

17. Et ita tenet Pater Thomas Hurtadus ubi supra var. tom. 2. tr. 12. cap. 1. ref. 33. num. 183. 2. qui etiam addit posse dictos Ordines ministrari in diebus festiuis, quæ Vbanus VIII. in sua Bulla abtulit ab operum seruilium cessatione; Omnes istæ duæ opiniones sunt probabiles, sed primam existimo probabiliorem, communiorem, & ab Episcopis sequendam.

RESOL. LXXXV.

Resolvuntur plures opiniones circa Regulares in ordine ad suspensionem Ordinum? Ex part. 11. tract. 2. & Misc. 2. Ref. 17.

cembris 1595. ex certa scientia Mendicantium privilegia confirmavit. Qui autem fieri potest, vt tam cito mentem Pontifex mutaret? Certè hoc non est credibile. Sed est, quod illud decretum emanasset, non valeret tamen aduersus illud privilegium authenticum, cum, vt alibi probauimus, decreta Cardinalium non præualeant Bullis. Secundò, quia idè Clemens die 2. Augusti eiusdem anni, Congregationi Sancti Benedicti Vallisoleti concessit, vt cum litteris dimissorijs suorum Prælatorum possent à quibuscunque locorum Ordinatis ad omnes etiam Præbyteratus ordines promoueri absque Diocesani licentia, seu commendatijs litteris, vt habetur in Compend. privileg. Fulienfium, verbo, Ordines §. 3. de quo supra, denique ab illo tempore Regularium Mendicantium privilegia fuerunt confirmata pluribus Pontificum Bullis, & præcipue per Paulum V. die 11. Octobris 1612. in qua declarat manere in suo robore omnia privilegia quomodolibet à prædecessoribus, etiam per viam communicationis concessa. Quod similiter fecit Vrbano VIII. Bulla alias adducta, quæ incipit, In plenitudine.

3. Deinde cap. 2. asserit Secundò. Quod Regulares ab Episcopo ordinante, examen de capacitate pati non tenentur, sed sufficit examen Prælatorum Regularium, & hoc ex concessione Alexandri IV. his verbis; Vt liceat vobis ordinandi Fratres eiusdem Ordinis, quibuscunque malueritis Catholicis Pontificibus communionem, & gratiam prædictæ Sedis habentibus præsentare, ipsique Pontificibus præsentatos à vobis Fratres sine aliqua examinatione per eisdem Pontifices faciendam; & absque omni promissione, & obligatione ipsorum ordinandorum Fratrum ad Ordines promouere, vobis, & ordini vestro auctoritate præsentium indulgemus.

4. Nec obstat Concilium Tridentinum cap. 12. session. 23. in qua habetur; Regulares quoque nec sine diligenti Episcopi examine ordinentur, privilegijs quibuscunque quoad hoc penitus exclusis. Respondetur primò, Tridentino posterius esse privilegium Societati Iesu, ac etiam alijs Regularibus Mendicantibus concessum, cum clausula dicti Tridentini reuocatoria. Secundò, respondetur, hoc privilegium esse eidem Tridentino conforme, cap. 8. eiusdem sessionis, in quo prohibetur titularibus Episcopis ne ordinent quempiam nisi prius habitis litteris testimonialibus proprii Ordinarij, rationemque reddat, quia plerumque fit, vt minus idonei, & ignari ordinentur sine sui Ordinarij licentia, quibus supponit examen debere fieri per proprium Ordinarium, ac proinde proprium superiorem, qui illorum ordinarius est, & ex consequenti illud sufficere, nec requiri aliud ab Episcopo faciendum: Quo circa Pius V. declarauit, Regulares non subici decretis illius capituli de solis Episcopis, vt ordinarijs intellectis, his verbis, illud Caput non habere locum in Regularibus omnino declarauimus. Quid clarius?

5. Asserit Tertio, posse Regulares suscipere Ordines ante etatem à Tridentino præscriptam, & hoc ex privilegio Innocentij VIII. relato in Compend. privileg. Mend. verb. Ordines, &c. in Compend. Christioph. à cap. font. verb. dispensatio §. 14. his verbis. Innoc. VIII. dispensauit cum toto Ordine Fratrum Minorum, quod postquam Fratres 23. annum attigerint (dum tamen sufficientes sint) possint promoueri ad Sacerdotium, & Missas celebrare, &c. non obstante iure, cæterisque in contrarium factis; imò idemmet Innocentius, vt refertur eodem verb. §. 15. concessit postea, quod Generales, & Prouinciales possint dispensare cum Fratribus suis in 22. anno completo quoad sacerdotium suscipiendum,

Sup. hoc supra in Ref. 75. §. ult. in principio, & in tom. 5. tr. 3. Ref. 45. in fine, verif. nec tunc examinandos esse; & in Ref. not. præteritæ, §. Congregatio, in fine, verif. examinentur quoad doctrinam.

Quoad hoc lege infra doctrinam Ref. 91. & signanter sup. hoc in to. 7. tr. 1. Ref. 126. §. 1. prope finem, à verif. Sed an stat. & in alio §. eius ante not.

Sup. hoc infra in Ref. 81. §. Neque, prope finem, verif. Affir. manente, & in Ref. 98. §. Sed his, ad medium, à verif. Rogabis. Sed lege tam per totum, & alia Ref. eius primæ annos.

Sup. hoc in tom. 7. tr. 1. Ref. 128. lege tam per totam.

cipiendum, nec dum taxat in completo 22. anno, sed etiam inchoato. Ex privilegio Conventui Domus Carthusiæ sanctæ Trinitatis propè Ditionem Lingonensis anno. 1391. die vero 19. Aprilis à Ioanne XXII. concessio, cuius originale asseruatur in dicta domo, & habetur in *Compend. Privileg. dicti Ordinis fol. 13.* his verbis. *Ut omnes monachi, & clerici rediti dictæ domus vestræ, qui nunc sunt, & erunt pro tempore, 22. eorum ætatis annum attingentes, possint ad præbyteratus ordinem promoueri, in ipsaque licite ministrare defectu dictæ ætatis, ac statutis, & constitutionibus ipsius ordinis, & aliis in contrarium non obstantibus quibuscunque; voluitque idem Pontifex huiusmodi gratiam in suo robore perpetuo remanere. Atque hoc privilegium expressè concessum est Fratribus Minimis per Iulium II. cum reuocatione iuris communis, Bulla, quæ incipit, *Dudum ad sacrum Ordinem Minorum*; his verbis; *At quod Fratres Ordinis Minorum huiusmodi in 22. suæ ætatis anno tunc & pro tempore constituti ad Præbyteratus ordinem, aliàs tamen rite se promoueri facere libere possent. Ex quibus manifeste patet Fratres Minores, qui etiam (in hoc ultimo privilegio communicant) & consequenter alios, habere facultatem dispensandi super ætate constituta à iure ad Ordines Præbyteratus, Subdiaconatus, & Diaconatus suscipiendos. Confirmatur, quoniam ante Tridentinum Prælati poterant cum suis subditis dispensare, & facere ut affumerent Subdiaconatû in 18. Diaconatû in 20. Præbyteratum in 22. completo, ac etiam in 22. inchoato; Ergo etiã nunc illa facultate vti possunt, cum illud privilegium sit validum etiam post Tridentinum, ubi illud receptû est. Ac sic tenet Emmanuel Sa verb. *Rel. g. num. 56. Christoph. a cap. font. proxime citatus. Ac eidem sententia, ut aduertit Portel. verb. Privileg. cessatio num. 64.* subscribere debent Roder. Henriquez Soibus, & alij, qui ut alibi notauimus existimant privilegia Regularium expressè à Tridentino reuocata, valere in foro conscientia.**

Sup. hoc infra in Ref. 86. 87. 88. & 94. §. vlt. & supra in Ref. præterita à §. diffinitas, & signanter pro privilegio contento in hoc §. in Ref. 3. huius anno.

Sup. doctrina contenta in hoc §. lege infra §. 1. Ref. 88. & vide etiam eam per totam, & signanter in prædicto §. 1. ante medium à vers. Item Euge-nius: & supra vide §. vlt. Ref. 12. Signanter in fine.

6. Allerit quartò, Quod possunt Regulares in vna, & eadem die siue temporibus à iure statutis, siue extra illa Sacros Ordines maiores à quocumque Episcopo recipere. Et privilegio Alexandri: vt habetur in *Compend. Privileg. Mendic. verb. Ordinis. §. 11.* Concessit quod Prior Generalis Ordinis sancti Hieronymi, & singuli Priores eiusdem Ordinis præsentis, & futuri, possunt eligere quemcumque Episcopum Catholicum communionem Sedis Apostolicæ habentem, qui personas singulorum monasteriorum huiusmodi idoneas, ad omnes, etiam sacros, & Præbyteratus Ordines; etiam extra tempora à iure statuta, tribus diebus Dominicis, siue festiuis duplicibus successiue promouere poterit. Diocæsanorum licentia super hoc prius requisita.

7. Allerit quintò, quod Regulares à quolibet Episcopo in propria, & aliena Diocæsi, & in suis propriis domibus Ordines recipere possunt sine licentia Episcopi Diocæsanæ, ac etiam ipso contradicente, & sine obligatione aliqua ordinando imponenda. Quod probatur ex declaratione Pij V. in Bulla, *Et si mendicantium*, in qua sic habetur. Ita quod fratres huiusmodi, præfatos etiam sacros Ordines à quolibet Antistite gratiam, & c. Ordinarij loci licentia minime requisita in locis, seu domibus fratrum huiusmodi, aut alibi recipere possint. Quid clarius? Nec obstat huic veritati Bulla Leonis X. in Concil. Lateran. edita, quæ hoc Episcopis alienæ Diocæsis prohibet; quoniam vt superius diximus, hæc Bulla reuocata est, ac eam etiam reuocat proxime dictus Pius, vt tenet cum multis alijs Ioannes de la Cruz de *Statu Relig. lib. 2. capite 3. dubitat. 5. &*

hæc omnia docet Chassaign vbi supra.

8. Sed ego illa minime admittam in variis locis meorum operum, & praxis Romanæ Curie est in stante Concilio Tridentino, & Secretis S. Congregationis. Vide Marchinum de *Sacram. Ordinis 17. part. 5. cap. 12. num. 9. & 18.* firmantem Privilegia Regularium, adducta à Patre Bruno fuisse, & esse reuocata per Concilium Tridentinum, nec constare de renouatione & confirmatione; & Pius V. Gregorius XIII. Sixtus V. & Clem. VIII. pecuniari conuentione aduersus male promotos præcipiunt obtinere Tridentinum quoad ætatem & alia non obstantibus quibuscumque ordinationibus, & constitutionibus Apostolicis, quibus verbis reuocantur omnia privilegia Tridentino obstantia.

9. Nota etiam hic obiter, d'Ham Patrem Brunum loco citato cap. 3. *prop. 1. cum sequ. docere* primò quod Abbates Benedictini possunt conuentione quatuor Minores suis Monachis conferre.

10. Secundo, Quod Abbates Regulares prædicti facultate potiuntur in subditos nouitios, & scolares, & alios in quos iurisdictionem quasi Episcopalem habent, & in alios Regulares & Sæculares, sibi non subditos, dummodo Prælatorum eorundem accedat consentiens.

11. Tertiò, Quod Abbates non benedicti possunt sunt similiter ac benedicti suis subditis Regularibus, & Sæcularibus ac aliis etiam Sæcularibus, & Regularibus non subditis, Tonsuram, & quatuor Minores conferre.

12. In duplici genere sunt Abbates, non benedicti; alij enim sunt Abbates non benedicti, qui benedictionem Episcopus recusat, alij autem, quibus non reculat, nec benedicti sunt. Quos primum genus Abbatum, propositio probatur ex cap. 1. de *sup. neglig. Prælat.* in quo sic habetur, Episcopus ter cum humilitate, & deuotione, si non conuenit requiritus Abbate benedictore, licet licet Abbati proprios Monachos benedecere, & alia, quæ ad officium pertinent exercere: Sed ad illa, quæ ad officium spectant primam tonsuram, & quatuor Minores Ordines conferre; ergo illa omnia (licet recusat benedictione) possunt exerceri. Nec potest dubitari, quin Papa hoc privilegium possit concedere; quoniam hæc benedictio non importat characterem, neque est ex Christi institutione, vt necessaria reputetur ad hanc concessiorem; licet ergo Papa potest simplici Sacerdoti, abique præuocata benedictione, committere potestatem conferendi confirmationem, sic & facultatem illos Ordines conferendi, sicut de facto illam commisit. Ac sic tenent citati Hostien. & Armill. Aurea; qui addunt dictos Abbates non posse conferre illos Ordines in Monasteriis non alienis exemptis, quod ego crediderim. Episcopus illorum superior non consentiat, si autem consenserit, vel illos vocauerit, posse tunc temporis Ordines prædictos conferre; cum; vt supra probatum est, possit Episcopus subditis huiusmodi Ordines ministrare, nullique propter hæc fiat iniuria.

13. Quoad autem aliud genus Abbatum non benedictorum, neque benedictorum, vt sunt Abbates triennales, non repetitur quidquam super hoc illis à iure communi concessum, sed tantum ex privilegio extra illud ius vagantibus. Et probatur propositio quoad illos ex cõcessione Eugenij Quarti 1437. facta Cisterciensij familiae in Hispania, in qua vult, Vt Abbates triennales, licet eis minime benedictionis non impendatur, omnibus, & singulis honoribus, præminentibus, privilegijs, prærogatiuis, iuribus & insignibus Abbatibus fuigi possint. Et quamuis de hoc privilegio, vt prope retinuit

ANTON
Opera
Tom. 1. & 2.
E III

nimis generalibus concessio, dubitari posset; nihilominus Iulius II. *privil.* 19. num. 7. omnem profusum sustulit dubitationem, concedendo dictis Abbatibus Ordinis Cisterciensis illam potestatem *his verbis*; Nec non Novitios, & alios quoscunque dicti Monasterij subditos, prout, poterant prefati perpetuo Abbates clericali caractere insigniendi. Vbi Suar. *proximè citatus num. 2. §.* per Clericalem characterem intelligit quatuor minores vltra tonsuram, & ita Praxis habet etiam apud Fratres Congregat. Fulien. eiusdem Ordinis Cisterciensis, quam etiam facultatem concessit idem Iulius Congregationi Melitanae referente Compendio privilegiorum illius Congregationis, *privil.* 13. fol. 10. Et Eugenius IV. Congregationi S. Iustinae, vt haberet in Compend. *privil.* Montis Oletij *privil.* 50. & §. 1. & à Leone X. Camaldulensibus eandem etiam facultatem factam notat Martell. à S. Bened. in *Compend. privil.* Fulien. *verb. Abbas num. 2.* Et denique Clemens VIII. privilegia Camaldulensium confirmando declaravit, & de nouo concessit eorundem Abbatibus, etiam non benedictis, & Prioribus similiter quod possint Ordines Minores conferre suis subditis Regularibus. Sub data die 3. Augusti 1594. Sic Archan. Roman. *de privileg. verb. Abbas.*

14. Et denique id etiam declaravit Sacra Congreg. Tridentini, referente Barbosa in *Collectan. verb. Ordo*, die 16. Febr. 1610. affirmatque de iure id posse, licet non sint benedicti, sed tantum triennales. Sic etiam tenet Tamburin. *de iure Abbat. quest.* 3. Et idem resolutum fuisse 1619. refert Archan. Rom. *de privil. lib. verb. Ordines* Et quamvis ferè hæc omnes concessiones non loquantur, nisi de subditis, attamen à Doctoribus extenduntur ad non subditos cum circumstantiis in præcedentibus appositis; Ratio est, quoniam si Prælati huiusmodi privilegii, prærogatiuis, &c. sicut benedicti gaudent, & benedicti hoc iure potantur, sine dubio hi etiam illo gaudebunt.

15. Quartò, Quod videtur satis probabile, quod Abbates benedicti, qui participant in omnibus privilegiis cum Abbate Cisterciensi, & quatuor Abbatibus principalibus eiusdem Ordinis, possunt conferre Subdiaconatus, & Diaconatus Ordines, iis, quibus possunt Tonsuram, & Minores conferre.

16. Quod Abbas Cisterciensis, & quatuor primi Abbates illius Ordinis sint hoc privilegio decorati, ostendit vsus, & concessio Innoc. VIII. Bulla, quæ incipit, *Exposcit tuæ deuotionis* &c. in qua hæc verba ad dictos Abbates directa habentur; At ne Monachi dicti Ordinis pro suspiciendis Diaconatus, & Subdiaconatus Ordinibus extra Claustrum hinc inde discurrere cogantur, tibi, & successoribus tuis, vt quibuscumque dicti Ordinis Monachis, aliis verò quatuor Abbatibus prefatis, ac eorum successoribus, vt suorum Monasteriorum prædictorum Religiosis, quos ad id idoneos repereritis, Subdiaconatus, & Diaconatus Ordines huiusmodi, aliàs ritè conferre liberè, & licitè possitis, auctoritate Apost. & ex certa scientia tenore præsentium de speciali dono gratiæ indulgemus. Quibus constat hæc facultatem expressè illis impartiri.

17. Obiicies. Trident. *sess.* 23. *cap.* 10. dictis Abbatibus solum dat facultatè conferendi Tonsuram, & Quatuor Minores, & *cap.* 12. vult vt Episcopus examinet Regulares præsentatos ad sacros Ordines suscipiendos ad probandum si digni sunt, cum clausula reuocatoria *privil.* Regularium. Respondetur, quòd in locis, in quibus Trident. non est receptum nulla est super hoc difficultas, vt de Gallia affirmat Tambur. *tom. 2. de iure Abbat. disp.* 2. *quest.* 5. vbi ap-

probat vsus illius privilegij in dictis Abbatibus, ex eo quod illorum Abbatia in Gallia sunt sitæ, licet existiment hoc privilegium per Tridentinum esse reuocatum. Vbi verò Tridentinum viget, dubium oritur si clausula illius Concilij reuocet hoc privilegium: Probauimus autem in 1. tract. hæc clausulam non sufficere, quod etiam in hac speciali materia cenfer Nauarr. *conf.* 13. *de privil.* cum asserit: Illam clausulam non esse ita expressam, quin illius coniecturæ dissolui possint, ac proinde, cum sit dubium de reuocatione illius privilegij, stat privilegium in suo robore, vt alibi diximus, & probauimus dicto tract. Denique post Trident. illud privilegium fuit confirmatum, vt inferius dicitur, quod videtur omne dubium profus tollere, ac propterea asserendum posse dictos Abbates illo vti, non solum erga Regulares, & sæculares subditos; sed etiam erga non subditos, sicut de Minoribus Ordinibus superius ostendimus, cum sit in vtriusque par ratio.

18. Quibus sic stantibus, insuper probatur propositio; quoniam vt alibi probauimus, privilegia communicantium cum illo ordine confirmata sunt; ergo sunt in suo firmitate robore; ergo Abbates communicantes possunt illa facultate vti. Ac sic tenet Ioannes de la Cruz *de Statu Relig. cap.* 8. *dub.* 1. *conclus.* 1. *sub finem*; & alij, qui, vt videbimus infra, subsistent in reliquis prædictæ Bullæ, *Exposcit*, participare: Cur enim potius in vno, quàm in alio participant; Non potest assignari ratio sufficiens, Imò cum sit eadem ratio in his, ac in illis, debent in omnibus privilegijs participare, & non ab huius communicatione excludi. Nec dicas hoc privilegium concessum fuisse ob specialem notam Abbatum, aut Abbatiarum huiusmodi, quæ non reperitur in cæteris; Nam respondetur illam notam in eisdem reperiri, vt videre est in mortuo, quo Innocentius ad illud concedendum impulsus fuit, quod constat partim ex verbis privilegij superius insertis, partim ex iis, quæ in principio Bullæ in qua emanauit, continentur, talia sunt. *Exposcit tuæ deuotionis sinceritas, & Religionis promeretur honestas, vt tam te, &c.* Et quamvis hæc nota in illis non inueniatur, valeret pro eisdem Abbatibus, cum æquè principaliter in hoc privilegio, sicut in aliis communicent: verum cum vsus illius facultatis non vigeat in proximè dictis Abbatibus, non audeo hoc privilegium illis absolute concedere, licet non habeam pro contraria sententia rationem, qua ei assentiri cogar; quo circa meum iudicium doctiorum iudicio submitto. Hæc omnia P. Bruno vbi supra.

Sed aduersus supradicta extat Decretum Sacræ Congregationis Concilij auditis Regularibus, quod ego appolui per extensum in *part.* 7. *tract.* 11. *ref.* 42. factò verbo cum Sanctissimo; Et idèd hodie nimis temerarium esset sententiam Brunii defendere.

Quæ hic est supra Ref. 80.

RESOL. LXXXVI.

An Regulares possint ordinari ab Episcopis extra tempora à iure statuta? Ex p. 3. tract. 2. Resol. 31.

Pro omni contento in hæc Ref. supra in Ref. 84. latè à §. Difficultas. & in Ref. 85. §. Asserit quarto, & infra in duabus Ref. seqq. & in Ref. 94. §. 1. & in 10. 7. 11. 1. Ref. 259. §. 2.

§. 1. Aliqui respondent negatiuè, quia Gregorius XIII. qui concessit hoc privilegium Patribus Societatis Iesv, vetat expressè, vt alia Religiones possint in tali privilegio participare, etiam si habeant participationem privilegiorum dictæ Societatis. Et ita docet Perinus in *privileg. Minor.* tom. 1. *constit.* 12. *Sixti IV.* §. 11. num. 39. Suarez de *legibus*, lib. 8. *cap.* 17. num. 8. Miranda in *manuali Pralar.* tom. 1. *q.* 3. *art.* 4. Valquez in *3. part.* 103. *disp.* 246. c. 5. n. 50. a. Sed